

Vắc-xin phòng Bệnh dại

Những điều bạn cần biết

1 Bệnh dại là gì?

Bệnh dại là một căn bệnh nguy hiểm. Bệnh do vi-rút gây ra. Bệnh dại là bệnh phổ biến ở động vật. Con người bị lây bệnh khi bị động vật mắc bệnh cắn.

Ban đầu có thể không có triệu chứng nào. Nhưng nhiều tuần hay nhiều tháng sau khi bị cắn, người bị bệnh dại cảm thấy đau, mệt mỏi, đau đầu, sốt và khó chịu. Sau những triệu chứng này sẽ có các cơn co giật, ảo giác và tê liệt. Bệnh dại ở người hầu như luôn gây tử vong.

Động vật hoang dã—nhất là loài dơi—là nguồn lây truyền bệnh dại cho người phổ biến nhất ở Hoa Kỳ.

Chồn hôi, gấu trúc Mỹ, chó mèo, chó sói đồng cỏ, cáo và các loài động vật có vú khác đều có thể truyền bệnh.

Bệnh dại ở người là điều hiếm gặp ở Hoa Kỳ.

Kể từ năm 1990 đến nay chỉ có 55 trường hợp chẩn đoán nhiễm bệnh. Tuy nhiên, có khoảng từ 16,000 đến 39,000 người được tiêm chủng hằng năm để phòng tránh phòng khi bị động vật cắn. Ngoài ra, bệnh dại rất phổ biến ở những khu vực khác của thế giới, với khoảng 40,000–70,000 ca tử vong do bệnh dại khác thế giới mỗi năm. Phần lớn nguyên nhân của các ca tử vong này là do bị chó không được tiêm chủng cắn.

Vắc-xin bệnh dại có thể phòng ngừa bệnh dại.

2 Vắc-xin bệnh dại

Vắc-xin bệnh dại được dùng cho những người có nguy cơ cao bị mắc bệnh dại để bảo vệ họ nếu bị phơi nhiễm. Nó cũng có thể ngăn ngừa bệnh nếu được dùng cho người vừa bị phơi nhiễm.

Vắc-xin bệnh dại được tạo từ vi-rút bệnh dại đã chết nên nó không thể gây bệnh dại nữa.

3 Ai nên tiêm vắc-xin bệnh dại và nên tiêm khi nào?

Tiêm vắc-xin để phòng ngừa (không phơi nhiễm)

- Những người có nguy cơ phơi nhiễm cao, chẳng hạn như bác sĩ thú y, người chăm sóc thú, nhân viên phòng thí nghiệm bệnh dại, người thăm dò hang động, và công nhân sản xuất sinh phẩm từ bệnh dại nên được tiêm vắc-xin ngừa bệnh dại.
- Cũng nên tiêm vắc-xin cho những đối tượng là:
 - Người có hoạt động khiến họ phải thường xuyên tiếp xúc với vi-rút bệnh dại hoặc với các động vật có thể mang bệnh dại.
 - Du khách quốc tế mà có khả năng tiếp xúc với động vật ở những vùng trên thế giới nơi bệnh dại xuất hiện phổ biến.

Phác đồ tiêm vắc-xin bệnh dại tiền phơi nhiễm là **3 liều**, được tiêm vào những thời điểm sau:

Liều 1: Khi thích hợp

Liều 2: 7 ngày sau Liều 1

Liều 3: 21 ngày hoặc 28 ngày sau Liều 1

Đối với nhân viên phòng thí nghiệm và những người khác có thể tiếp xúc nhiều với vi-rút bệnh dại, nên xét nghiệm miễn dịch định kỳ, và nên dùng các liệu trở kháng khi cần thiết. (Không khuyến nghị xét nghiệm hoặc dùng liệu trở kháng cho các du khách). Hãy hỏi bác sĩ của bạn để biết thêm chi tiết.

Tiêm vắc-xin sau khi bị phơi nhiễm

Bất cứ ai bị động vật cắn, hoặc ai có thể tiếp xúc với bệnh dại, nên rửa vết thương và đến gặp bác sĩ ngay lập tức. Bác sĩ sẽ quyết định họ có cần được tiêm ngừa hay không.

Một người bị phơi nhiễm và chưa bao giờ được tiêm ngừa bệnh dại sẽ được tiêm **4 liều** vắc-xin bệnh dại—một liều ngay lập tức, và những liều thêm vào ngày 3, ngày 7 và ngày thứ 14. Họ cũng sẽ được tiêm một mũi gọi là Globulin miễn dịch kháng bệnh dại (Rabies Immune Globulin) đồng thời với liều đầu tiên.

Một người trước đó đã được tiêm vắc-xin sẽ được tiêm 2 liều vắc-xin bệnh dại—một liều ngay lập tức và một liều nữa vào ngày thứ 3. Họ không cần thêm mũi Rabies Immune Globulin.

4 Hãy báo cho bác sĩ nếu...

Trước khi tiêm vắc-xin bệnh dại, hãy báo cho bác sĩ nếu bạn:

1. Từng có phản ứng dị ứng nghiêm trọng (đe dọa sinh mạng) với liều vắc-xin bệnh dại trước đó, hoặc với các thành phần của vắc-xin; hãy báo cho bác sĩ nếu bạn bị dị ứng nghiêm trọng,
2. Bị suy hệ miễn dịch vì:
 - Bệnh HIV/AIDS hoặc bệnh khác tác động đến hệ miễn dịch, chẳng hạn như steroid,
 - Điều trị bằng các thuốc tác động đến hệ thống miễn dịch, chẳng hạn như steroid,
 - Bệnh ung thư, hoặc điều trị bệnh ung thư bằng phương pháp xạ trị hoặc thuốc.

Nếu bạn có các bệnh nhẹ, chẳng hạn như bị cảm lạnh, bạn có thể được tiêm ngừa. Nếu bạn bị bệnh không quá nghiêm trọng hoặc nghiêm trọng, bạn nên chờ cho tới khi đã hồi phục trước khi tiêm liều vắc-xin bệnh dại thường quy (không phơi nhiễm).

Nếu bạn đã bị phơi nhiễm vi-rút bệnh dại, bạn nên tiêm vắc-xin bệnh dại bất kể bạn có thể đang bị bệnh nào khác.

5 Các nguy cơ từ vắc-xin bệnh dại?

Vắc-xin, như bất cứ loại thuốc nào, có khả năng gây các vấn đề nghiêm trọng, chẳng hạn như các phản ứng dị ứng nghiêm trọng.

Nguy cơ vắc-xin gây tác hại lớn, hoặc tử vong, là cực kỳ nhỏ. Các vấn đề nghiêm trọng từ vắc-xin bệnh dại là rất hiếm gặp.

Vấn đề nhẹ

- đau, đỏ tấy, sưng, hoặc ngứa ở vị trí tiêm vắc-xin (30% –74% trường hợp bệnh nhân gặp phải)
- đau đầu, buồn nôn, đau bụng, đau cơ, choáng váng (5% –40% trường hợp bệnh nhân gặp phải)

Vấn đề ở mức độ vừa

- nổi mề đay, đau các khớp, sốt (khoảng 6% trường hợp bệnh nhân tiêm liều trợ kháng)

Các rối loạn hệ thần kinh khác, chẳng hạn hội chứng Guillain- Barré (GBS), đã từng được báo cáo sau khi tiêm vắc-xin, nhưng điều này rất hiếm khi xảy ra đến mức mà người ta không rõ liệu có phải điều này liên hệ với vắc-xin.

LƯU Ý: Nhiều nhãn hiệu vắc-xin bệnh dại được lưu hành tại Hoa Kỳ và các phản ứng có thể khác nhau tùy theo nhãn hiệu. Bệnh viện của bạn sẽ cho bạn biết chi tiết về một loại nhãn hiệu vắc-xin cụ thể.

6 Nếu có phản ứng nghiêm trọng thì phải làm gì??

Tôi nên tìm dấu hiệu gì?

- Tìm xem cái gì khiến bạn lo lắng, chẳng hạn như dấu hiệu phản ứng dị ứng, sốt cao, hoặc thay đổi hành vi.
Các dấu hiệu phản ứng dị ứng nặng có thể gồm nổi mề đay, sưng mắt và cổ, khó thở, tim đập nhanh, chóng mặt và yếu người. Những triệu chứng này thường xuất hiện sau khi tiêm vắc-xin vài phút đến vài giờ..

Tôi nên làm gì?

- Nếu bạn nghĩ đó là phản ứng dị ứng nặng hoặc tình huống khẩn cấp không thể chờ, hãy gọi số 9-1-1 hoặc đưa người bệnh đến bệnh viện gần nhất. Nếu không, hãy gọi cho bác sĩ của bạn.
- Sau đó, phản ứng đó sẽ được báo cáo lên Hệ thống Báo cáo Biến cố Bất lợi (Vaccine Adverse Event Reporting System - VAERS). Bác sĩ của bạn có thể nộp hồ sơ báo cáo này, hoặc bạn có thể tự làm thông qua website VAERS www.vaers.hhs.gov, hoặc gọi số **1-800-822-7967**.

VAERS chỉ dành để báo cáo phản ứng. Hệ thống không đưa ra các lời tư vấn y tế.

7 Làm sao để tôi có thêm thông tin?

- Hãy hỏi bác sĩ của bạn.
- Gọi cho sở y tế địa phương hoặc tiểu bang.
- Liên lạc Trung tâm Kiểm soát và Phòng chống Bệnh dịch (Centers for Disease Control and Prevention-CDC):
 - Vào trang về bệnh dại của CDC tại www.cdc.gov/rabies/

Vaccine Information Statement Rabies Vaccine

Vietnamese

10/6/2009

Office Use Only

